

1 Köré gyűltek a farizeusok és néhányan az írástudók közül, akik Jeruzsálemből jöttek, 2 mert észrevették, hogy némelyik tanítványa tisztátalan, vagyis mosatlan kézzel eszik. 3 A farizeusok és általában a zsidók ugyanis addig nem esznek, míg meg nem mosták a kezüket egy maréknyi vízzel, mert ragaszkodnak a vének hagyományához, 4 és amikor hazamennek a piacról, addig nem esznek, míg meg nem mosakodtak. Sok egyéb más is van, amit hagyományként átvettek és őriznek, amilyen például a poharak, korsók, rézedények és fekhelyek megmosása. 5 Megkérdezték tehát tőle a farizeusok és az írástudók: Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyománya szerint, és miért esznek tisztátalan kézzel? 6 Ő pedig ezt válaszolta nekik: Ti képmutatók, igazán illik rátok Ézsaiás próféta szava, amint meg van írva: „Ez a nép csak ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem. 7 Pedig hiába tisztelnek engem, ha emberi tanításokat és parancsolatokat tanítanak.” 8 Az Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok. 9 Ezt is mondta nekik: Szépen félreteszitek az Isten parancsolatát, hogy helyébe állíthassátok a magatok hagyományát. 10 Mert Mózes ezt mondta: „Tiszteld apádat és anyádat”, és ezt: „Aki gyalázza apját vagy anyját, halállal bűnhődjék.” 11 Ti pedig így beszéltek: Ha ezt mondja valaki apjának vagy anyjának: korbán, vagyis áldozati ajándék az, amivel kötelességem volna téged megsegíteni, 12 akkor már nem engeditek, hogy bármit is tegyen apjáért vagy anyjáért; 13 és így érvénytelenné teszitek az Isten igéjét a ti továbbadott hagyományotokkal. De sok más ehhez hasonlót is tesztetek. 14 Ismét odahívta a sokaságot, és így szólt hozzájuk: Hallgassatok rám mindnyájan, és értsétek meg! 15 Nincs semmi, ami kívülről az emberbe jutva tisztátalanná tehetné őt; hanem ami kijön az emberből, az teszi tisztátalanná. 16 Ha valakinek van füle a hallásra, hallja! 17 Amikor azután a sokaságot elhagyva bement a házba, megkérdezték tanítványai a példázatról. 18 Ő pedig ezt mondta nekik: Ti is ennyire értetlenek vagytok? Nem értitek, hogy ami kívülről megy be az emberbe, az nem teheti tisztátalanná, 19 mert nem a szívébe megy, hanem a gyomrába, és az árnyékszékbe kerül? Jézus ezzel tisztának nyilvánított minden ételt, 20 és hozzátette: Ami az emberből kijön, az teszi őt tisztátalanná. 21 Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok, paráznaság, lopás, gyilkosság, 22 házasságtörés, kapzsiság, gonoszság, csalás, kicsapongás, irigység, rágalmazás, gőg, esztelenség. 23 Ezek a gonoszságok mind belülről jönnek, és teszik tisztátalanná az embert.

Kedves Testvérek!

Első pillantásra úgy tűnhet, hogy Jézuson és tanítványain egy egészségügyi előírást kérnek számon a farizeusok. Járvány idején viselj maszkot, télen vegyél sapkát, evés előtt moss kezet. A valóságban viszont a vallásosságukat vonták kétségbe. A Márk szerinti evangélium hetedik fejezetében szép lista van arról, hogy milyen tisztálkodási szokásokat, családi életen belüli viselkedési normákat – mint a szülők megsegítése vagy azt ellehetetlenítő *korbán* – emeltek be a vallásos élet szabályozásába.

Itt egy szűk rétegnek a magatartásáról van szó, korántsem volt általános ez a fajta viselkedésmód, inkább csak a farizeusok iskolájára volt jellemző. A köznép nem tudta, nem akarta ilyen szinten tartani a tisztasági előírásokat, a szadduceusok pedig csak a papi osztályt kötelezték rá, az átlagembert nem.

Káros és megmosolyogtató az a magatartás, amit Jézus is kritizál – mégis van benne valami, aminek a kiindulópontja igaz volt, csak valahogy félrement, ami jónak indult, de mégis rossz sült ki belőle. Képzeljük most azt, hogy egy tárgyaláson vagyunk, ahol ügyvédként, pártfogóként kell megszólalnunk a farizeusok mellett, és javító célú tanácsot kell adnunk nekik. Kirendelt ügyvéd még a legelvetemültebb gonosztevőket is megilleti: nézzük meg, mit tudunk felhozni a farizeusok mellett.

Nem szép dolog persze, amit *korbán* címén műveltek. A gyermeknek a törvény értelmében kötelessége a szülőket támogatni. Ez alól jelentett kibúvót az, ha azt a vagyontárgyat, amivel épp a szülőket illetett volna, kellett volna segíteni, Istennek szentelték. Ez volt a *korbán*. *Nem tudlak segíteni*, vonogatta a vállát a szüleit nem szerető gyerek, *hiszen ez a vagyontárgy már nem is az enyém, ez már korbán*. A szülők halála után azonban

érvénytelenítették ezt a fogadalmat, és újra az övék lett az értékes vagyontárgy. Elítélendő dolog persze, de mégis van benne valami tiszta alap, ami bemocskolódt: az, hogy Isten tiszteletének semmit nem szabad elébe tenni. Ezt az elvet nekünk, keresztényeknek is el kell fogadnunk. De ez soha nem lehet arra eszköz, hogy igazoljunk bármilyen szeretetlen cselekedetet. A Törvény két táblája, az istenszeretet és az emberszeretet parancsolatai nem játszhatók ki egymás ellen, ahogy Krisztusban is két, emberi és isteni természet találkozott. Isten, akié minden tisztelet, akit teljes szívünkől, teljes lelkünkől, teljes elménkől és teljes erőnkől szeretni tartozunk, azt akarta, hogy őt emberként is szeressük. Ő nagy örömmel látogatta meg a barátait Betániában, ahol szeretettel vették körül. A feltámadása után háromszor is megkérdezte Pétert, hogy szereti-e. És nemcsak azt igényli, hogy őt, az ember és Isten Jézust szeressük, hanem a legfőbb parancshoz hozzáteszi: *A második [pedig] ez: „Szeresd felebarátodat, mint magadat!” Nincsen más, ezeknél nagyobb parancsolat.*

Számonkéri Jézuson a kézmosást is a farizeusok: *Miért nem élnek a te tanítványaid a vének hagyománya szerint, és miért esznek tisztátalan kézzel?* Ahogy az előbb mondtam is, itt nem egy egészségügyi kérdéstről van szó. A mosakodás, kézmosás, bizonyos tárgyak lemosása azt szolgálja, hogy a pogány, tisztátalan dolgokkal való érintkezés után azok megtisztuljanak. Izajás próféta, mikor a trónon ülő, szeráfoktól övezett Urat látja, így kiált fel: *Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Hiszen a Királyt, a Seregek Urát látták szemeim! 6Ekkor odarepült hozzám egy szeráf, kezében parázs volt, amelyet fogóval vett le az oltárról. 7Számhoz érintette, és ezt mondta: Íme, ez megérintette ajkadat, bűnöd el van véve, vétked meg van bocsátva.*

Ha még egy próféta is tisztátalannak érzi magát Isten előtt, mennyire inkább igaz lehet ez egy átlagemberre! A farizeusok magatartása mögött van valahol egy biztonságkeresés: meg kell tisztulnom, nehogy Isten megnehezteljen rám. Olyasmi jellegű, hiábavaló önsegítés ez, amiről Radnóti így ír *Nem tudhatom* című versében:

az iskolába menvén, a járda peremén,

hogy ne feleljek aznap, egy kőre léptem én.

Ha csak annyit tudunk, hogy önmagunkban tisztátalanok vagyunk, Istenhez méltatlanok, akkor a maximum, amire futja, az a kőre lépés, a meddő öntisztítás. Keresztényként viszont nekünk is szól Jézus üzenete: *Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet szóltam nektek.* És ránk is vonatkozik János apostol tanítása: *Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszástól.*

A harmadik dolog, amit a farizeusok magatartásának mélyén felfedezhetünk, az az Istennel való közösség vágya. Elkülönülni a világtól, a tisztátalan dolgoktól, minden mást hátrahagyni, csak hogy Isten legyen az előtérben. Isten, ha az egekben lakozik, ha egy hatalmas, de messze lévő Isten, akkor akárhogy erőlködünk is, nem fogunk tudni igazi közelségbe lenni vele. Istennel csak akkor tudunk közösségben lenni, ha Ő maga közeledik hozzánk. Ez történt meg akkor, mikor az Ige testté lett, és közöttünk lakozott. Ez történhet meg minden nap, hiszen Jézus, az emberré lett Fiúisten, a minket megtisztító Úr megígérte, hogy velünk van minden nap a világ végezetéig.

Kedves Testvérek! Alapvetően nagyon jó dolgok mentek alapvetően félre a farizeus gyakorlatban. Nekünk, keresztényeknek létbiztonságot az értünk testté lett Ige adja, ő tisztít meg minket, hogy Isten elé állhassunk. Ő emberként első helyre Isten akaratát helyezte, a saját földi élete árán is, és

szerette az övéit e világban, mindvégig szerette őket. Rajta kívül semmi és senki nem hozhat biztonságot, tisztaságot, valós kapcsolatot Istennel. Ha valakinek van füle a hallásra, hallja! - mondja Jézus. Úgy legyen, ámen!